

УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соевэдэй, Министрнүүдэй Соевэдэй орган

(10749)

1965 оной мартын 27, суббото

Сэн 2 мүнгэн

СОВЕТСКЭ ДЕЛЕГАЦИ БУХАРЕСТДЭ

БУХАРЕСТ, мартын 25. (ТАСС). Нухэр Георге Горгун-Дежне хувдүүлгэдэ хабарадан, А. И. Микоян турүүтэй Советска пертийно-правительствена делегаци мүнөөдэр РНР-эй Министруудай Соевэдэй Түрүүлгэн И. Г. Маурер, РНР-эй Гүрэнэй Соевэдэй Түрүүлгэн И. Г. Маурер, РНР-эй Гүрэнэй Соевэдэй Түрүүлгэн И. Г. Маурертай, Виву Стойкото хэһэн хөөрөөлөөнүүд хани халуун оршон байдалда үнгөрөө.

Тингэһэнэй удаа нухад А. И. Микоян, А. И. Шеленин, Б. С. Толстакон, И. К. Жегалин Румынин Худалмаришанэй партиин ЦК-да оожо, РПР-гай ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь И. Маурертай, РПР-гай ЦК-гай Политбюрогой гашууд Виву Стойка, И. Г. Маурер, Г. Апостол гэгшэдтэй уулзаа. Энэ уулзалгадан мун РПР-эй ЦК-гай гашуун В. Патилице, РПР-гай ЦК-гай гашуунда кандидат А. Пакурару хабарада.

Советскэ делегациин, Румынин хувдээрлэлшэдэй хани ёһоний хөөрөөлөөнэй үедэ хоёр талын хани болдо зүйһэн халсагдаа. РПР-гай хувдээрлэлшэд Советскэ партиин-правительствена делегациин хундалдаа оод амхидхээ. Тэрэһэнэй РПР-гай ЦК-гай гашуун, Румынин Аралдай Республикаһаа Советскэ Соевэдэ байдаг эһэн сайд И. Гуня байлаа. Энэ делегаци мун да мүнөөдэр Бухарест хототой танилса.

Советскэ Союзай Коммунист партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Центральна Комитедэй Пленум 1965 оной мартын 24-дэ үргэлжэлөө. Хүдөө ажахые саашаа хөгжөөхө хойшолуулашагүй тухай нухэр Л. И. Брежнев элдхэлые зүбшэн үргэлжэлбэ.

Нухэд В. П. МЖАВАНДЗЕ (Грузин КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), З. Н. НУРИЕВ (КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь), Д. А. КУНАЕВ (Казахстанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), В. В. ГРИШИН (ВЦСПС-эй Түрүүлгэшэ), М. С. СОЛОМЕН-

ЦЕВ (КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь), В. Ю. АХУНДОВ (Азербайджанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), В. Ф. ГАРБУЗОВ (СССР-эй финансын министр), А. Я. ПЕЛЬШЕ (Латвийн КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), И. С. ГУСТОВ (КПСС-эй

Псковско обкомой нэгэдэхи секретарь), А. А. ЕЖЕВСКИЙ («Союзсельхозтехника» гэжэ Бүхэсоюзна нэгэдэлэй түрүүлгэшэ), Т. УСУБАЛИЕВ (Киргизэй КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), С. П. ПАВЛОВ (ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), П. П. ЛОБАНОВ (В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсо-

юзна хүдөө ажахын эрдэм ухаанай академин президент), Л. Я. ФЛОРЕНТЬЕВ (КПСС-эй Костромской обкомой нэгэдэхи секретарь), Д. РАСУЛОВ (Таджикистанай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь), Н. Ф. ИГНАТОВ (КПСС-эй Орловско обкомой нэгэдэхи секретарь) гэгшэд үгэ хэлээ.

КПСС-эй Хүдөө Ажахые Улам Саашадань Хүгжөөхө Хойшолуулашагүй Хэмжээнүүд Тухай

1965 оной мартын 24-дэ КПСС-эй ЦК-гай Пленум гээрэ КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нухэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэһэн элдхэл

Хүдөө ажахын болон соёл культурын байгууллахые хөгжөөхө хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай асуудалыг КПСС-эй ЦК-гай Президиум энэ Пленумай үгэмжээ тайна. КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ энэ асуудал хадаа табидаг гэхэдэ, нүүшын жэлүүдэй турша соо хүдөө ажахые хувдээрлэх талар горигойгоор дутуу дундуу, алдуу андуунууд үзэгдэн байгаа. Эдэ дутагдалууд болон алдуунууд ЦК-гай октябрийн, ноябрийн Пленумууд дээрэ аяруулгадэ хөн.

Ороной социализм экономикые хэбэрлэһэгүйгөөр дэбжээхын, совет хүнүүдэй һуудал байдал хайжаруулхын тулада хүдөө ажахын үйлдэбэри улам саашадань хүгжөөхө талаар хэдэ хэдэн томо хэмжээнүүдэ бэлдүүлхэ гэгэн эрилтэ табидаг. Хүдөө ажахын экономикые хүгжөөхө гэжэ бүхэ партиин, бүхэ арадай хэрэг мун гэжэ тоолоноби.

Нухадүд! Хүдөө ажахые хувдээрлэхэдэ гаргагдан алдуунууд хойшолонгуудтай оройной али бүхэ нутагуудта ушарнаби. Зүгөөр энэ хадаа илангаяа хара хурьһатэй бэшэ газар нутагай районуудта илангаяа хэрэ нүбөөдөө. Жашээ болон Смоленск област абаад үзэе. Нүүшын табан жэлэй турша соо хүдөө ажахыһаа абадаг бүхэ продукция энэ иматал нэгэ процентээр эхэ болдо. Газар таряалангай продуктуудтай шуухалы шуухала зүйтнүүдэе абаха талаар областэ дайнай урда тээхи хэмжээндэһые үшөө хурөөдүй.

Хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхө хойшолуулашагүй хэмжээнүүд тухай асуудалыг КПСС-эй ЦК-гай Президиум энэ Пленумай үгэмжээ тайна. КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ энэ асуудал хадаа табидаг гэхэдэ, нүүшын жэлүүдэй турша соо хүдөө ажахые хувдээрлэх талар горигойгоор дутуу дундуу, алдуу андуунууд үзэгдэн байгаа. Эдэ дутагдалууд болон алдуунууд ЦК-гай октябрийн, ноябрийн Пленумууд дээрэ аяруулгадэ хөн.

Хүдөө ажахыда гаргагдан алдуунууды тургоор залха, субъективизмы шууд усадха ёһотойби. Экономическа ур-гын үндэһэ һуури дээрэ үйлдэбэри хүгжөөхө хэрэгтэ материална болон моральна урмашуулга хэрэгтэ шуухала. Партиин, советскэ, ажахын органуудай, бидэ бүтэдэний умэнь горигой хүсэлдэ оролдогто гаргаха, худалмариноо арга методууды шууд хэблэхэ гэгэн эрилтэ табидаг.

ШЫ: ЖЭННҮДТЭ ХҮДӨӨ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨЛГҮН ГОЛ ҮРЭ ДҮНГҮҮД

Хүдөө ажахы эгээл түрүү ниитын байгууллахэ. Энэ байгуулалта хадаа удаан сар соо бэлдэ бэржэ гараа, түүхын хугацаан али бүхэ дагдалангай шанаа хүсэтэй байһанаа элэрнэ. Социализм байгуулалта түүшлэн, Коммунист ажахые хүгжөөхө талаар нилээд эхэ худалдэ. 1953 оной сентябрьда болоһон Пленум шундэ байһаач. Тэрэ хадаа хүдөө ажахын талаар мун эхлэн тодорхойлоһон юм. Тингээд тэрэнэй үгэмжээдэ бэлдэжэ байха үедэ бидэнэр зарим тэдэ байгаа хэмдэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хүдөө ажахыг хөгжөөхө талаар нилээд худалдэ. 1953 оной сентябрьда болоһон Пленум шундэ байһаач. Тэрэ хадаа хүдөө ажахын талаар мун эхлэн тодорхойлоһон юм. Тингээд тэрэнэй үгэмжээдэ бэлдэжэ байха үедэ бидэнэр зарим тэдэ байгаа хэмдэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахын үмэнэ тон эхэ зорилго-нууд табидаг байһан, зүгөөр эдэ зорилгоноуд шуухала хэрэгтэй болохо экономическа хэмжээнүүдээр, тусхайлан халахадэ, хүдөө ажахын продукция болон үйлдэбэрин эд бараанда үнэ сэнгэй хэмжээ зүбөөр тодорхойлох, капиталнаа худалмарида мунга зохиотой соён һомохо, материално-техникческэ хангалты хайжаруулаха гэгэн хэмжээнүүдээр хүсэд батадагдалуудтай байгаа бшуу. Жашээхэдэ, табан жэлэй турша соо (1954—1958 онууд) хүдөө ажахыда хэдэн гүрэнэй һомо-долго арадай ажахыда зориулагдан бүхэ һомололтонгуудай 11,3 процентий болон байгаа, харин долоон жэлэй даабарта тоонуудтай ёһоор (1959—1965 онууд) энэ һомололтонгууд оройдоол 7,5 процент гэжэ тодорхойтогтоһон байха юм.

Арадай ажахын ямаршые һалбарда орхоодо совхозуудта, илангаяа колхозуудта хэдгэдэ барилга материалнууд болон гүйсэд бүрин түхээрлээр хүсэд хангагдаггүй байһан. Үйлдэбэрин хойшолуулашагүй шуухала бэшэ барилгада горигой мунга зөөри олоп ушарта зориулагдадаг байгаа. Энэһэнэй эсэстэ эдэ гаргашанууд экономикэ аһаг ур үгэдэггүй, тингэжэ арадай ажахыда хойдол ушаруулагдадаг байһан юм.

Таряа бэлдэхэ тусбөө дүүргэнэйгээ һуудлар колхоз, совхозууд үрнэ хүрнэ талалжа үгэхэ тухай гүйттайгаар гүрэндэ хандаг, нимэ баримтанууд мэдээжэ. 1962 ондо ур-һа хүрэнгэдэ гэжэ гүрэн колхоз, совхозуудта 1 миллион 373 мянган тоно оройно таряа худалдан байгаа. Тэрал жэлээ тэдэнэр гүрэнһөө 2 миллион шахуу тоно урнэ хүрэнгэ дахин гуйгаа һэн.

Хүдөө ажахын үмэнэ тон эхэ зорилго-нууд табидаг байһан, зүгөөр эдэ зорилгоноуд шуухала хэрэгтэй болохо экономическа хэмжээнүүдээр, тусхайлан халахадэ, хүдөө ажахын продукция болон үйлдэбэрин эд бараанда үнэ сэнгэй хэмжээ зүбөөр тодорхойлох, капиталнаа худалмарида мунга зохиотой соён һомохо, материално-техникческэ хангалты хайжаруулаха гэгэн хэмжээнүүдээр хүсэд батадагдалуудтай байгаа бшуу. Жашээхэдэ, табан жэлэй турша соо (1954—1958 онууд) хүдөө ажахыда хэдэн гүрэнэй һомо-долго арадай ажахыда зориулагдан бүхэ һомололтонгуудай 11,3 процентий болон байгаа, харин долоон жэлэй даабарта тоонуудтай ёһоор (1959—1965 онууд) энэ һомололтонгууд оройдоол 7,5 процент гэжэ тодорхойтогтоһон байха юм.

II. Хүдөө ажахын продуктууды бэлдэхэ гурим хайжаруулха

Ихэдүд! ЦК-гай Президиум хүдөө ажахын продуктууды бэлдэхэ, худалдан абаха гуримы хайжаруулха хэрэгтэ горигой удаа шанаар олоно. Энэ гурим олохон дутагдануудтай, тэрэнисэ нарижуулан хайжаруулха хэрэгтэй. Год дутагдалынь юб гэхэдэ, бэлдэхэлэй мүнөө байһан гурим колхоз, совхозуудай хэһэн худалмарида өөһдэнь урма эгилгүгэй байха абдалд түрүүлэн, үйлдэбэри зүбөөр тусбэлэхэ арга тэдэндэ олоногүй. Хүдөө ажахын продукция худалда тусбөөдү колхоз, совхозуудта мин лэ нэгэ жэлээр, эхэнхэдэ эхэ хожом болоһон хойс үгтадэг. Энэһэнэй байтагай эдэ тусбөөдү бэлдэхэлэй үсдэ нэгэнтэ бэшэ хубилгагдадаг, колхоз, совхозуудта нэмэлт даалабаринууд үгтадэг. Тэдэнь олонхи ушарта тусбөөдүдэ орхоодо үлүү эхэ байдаг юм.

Таряа бэлдэхэ тусбөө дүүргэнэйгээ һуудлар колхоз, совхозууд үрнэ хүрнэ талалжа үгэхэ тухай гүйттайгаар гүрэндэ хандаг, нимэ баримтанууд мэдээжэ. 1962 ондо ур-һа хүрэнгэдэ гэжэ гүрэн колхоз, совхозуудта 1 миллион 373 мянган тоно оройно таряа худалдан байгаа. Тэрал жэлээ тэдэнэр гүрэнһөө 2 миллион шахуу тоно урнэ хүрэнгэ дахин гуйгаа һэн.

Хүдөө ажахын үмэнэ тон эхэ зорилго-нууд табидаг байһан, зүгөөр эдэ зорилгоноуд шуухала хэрэгтэй болохо экономическа хэмжээнүүдээр, тусхайлан халахадэ, хүдөө ажахын продукция болон үйлдэбэрин эд бараанда үнэ сэнгэй хэмжээ зүбөөр тодорхойлох, капиталнаа худалмарида мунга зохиотой соён һомохо, материално-техникческэ хангалты хайжаруулаха гэгэн хэмжээнүүдээр хүсэд батадагдалуудтай байгаа бшуу. Жашээхэдэ, табан жэлэй турша соо (1954—1958 онууд) хүдөө ажахыда хэдэн гүрэнэй һомо-долго арадай ажахыда зориулагдан бүхэ һомололтонгуудай 11,3 процентий болон байгаа, харин долоон жэлэй даабарта тоонуудтай ёһоор (1959—1965 онууд) энэ һомололтонгууд оройдоол 7,5 процент гэжэ тодорхойтогтоһон байха юм.

Союз	Армения ССР	Туркменин ССР	Эстония ССР
Гурим	1,2	1,2	1,8

Союз	Колхозуудта	Совхозууд болон бусад ажахынуудта
Шэ-ниес	86	81
Хара-тар-ниес	81	59
Шэ-ниес	130	130
Хара-тар-ниес	76	76
Шэ-ниес	80	80
Хара-тар-ниес	85	80
Шэ-ниес	90	85
Хара-тар-ниес	90	85

Оройно таряа худалдан абаха энэ тогтоодоһон шэнэ сэн булганда ашаг олоо үгэхэ байна. Оройногдоо тус тус зононуудай болон эдэбэ районуудай онсо өөр эрхэ байдалы харада абажа, эдэ сэнүүд тогтоодо. Жашээхэдэ, Белорусские болон Прибалтика республиканууды абаад харалт даа. Эдэнэр оройно таряа худалдаха талаар нилээд багалдан тусбөөдүе абаха юм. Тинхэ зуураа, эдэ районуудай колхоз, совхозуудта оройно таряа худалдаха сэнгын мүнөө байгаштай са-суулхадэ 50-һаа 100 процент хүрээр шаһуулар нэмэгдэнэ. Хэрбээ эдэ районуудай колхоз, совхозууд урлагшай һайнаар ажаллажа, оройно таряанай үндэр байн урсага хураагаа һаа, энэһэнэй бидэнэр батаар өгшөөдү, тусбөө гэдүр гүрэндөө оройно таряа худалдаха, нэмэлт эхэ ашаг олоо абаха байна бшуу. Оройноһон оройно таряа хурааг олоо районууды — Украиня, Сибирине, Хойто Кавказе, Новожино, Казах-станисе, Уралысе абажа хараха болто һаа, тэдэнэр энэ эрхэ байдалда гүрэндэ оройно таряа худалданһаа бүри эхэ ашаг олоо абадаг болохо.

Үнэр нана аналжа, удаан жаргалтай яваан нэгэ бүлэг тухай хэдэн үгэ хэлэхэ дурам хүрэнэ.

Лаазар Иванович Балдаев үнэ удаан саг соо Буряад нутагтайгаа бүрхүүлүүдэд багшалан.

Табиг тайтай урда тээ... Боолхон аймагай Могол хот горадот Иуудад Балдаеван Лаазар Иванович Татьяна Семеновна хоёр тэрлээр 47 жэл болоо.

Мүнөө үгэсэ нэмэн хоёр даа хүрэхээс ябана. Тээд Буряад-Янгууд нутаг.

Эднэрэй бүлэг айхабтар эхэ: зургаан хүүбүүтэй; зургаан басагадтай, хорьдод гаран ашатай, арбаад гаран гушанартай.

Мүнөө эдэ хоёрэй алтан хурим ойртожо байна. Энээн-дээ ушоо үнэр баян эрхэ бэзэ гэжэ ханагдана.

С. СКОЛЬЖИКОВ.

Германиян Демократик публицист эрхэн аян зохиолшо Карл-Хенрих «Фройем вельт» журна...

Эдэ айылмаднан хамаа дакида ербэ. Фрейомокритическа Германия...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гургуулиг уран зохиолшо Карл-Хенрих журналист Герман Ху...

Шэхэнэй шэлэгэ нюудэнэй эсүнесар

ЮРЫН СЭРЭГШЭЙ, ЮРЫН АЖАЛША ТУХАЙ ҮГЭ

ПОГОНОО ная абхүүлхан, мур дээрээ сараатай, хуушаржа хара боро болшонон шилдэгтэй нэгэ танигдаагүй хүнэд хүндэ кирээ...

ДОГОО БА БУУ

Албан худа, ушоо дахин хаража үзэгт даа, хайрлим даа... 1943 оной август соо гү? Тинхэдэ би Курск дугада дайталдана ябаа.

Эгээл энэ үедэ ахаймин... Угы, хэршье үсөөн үгэтэйн хаан, ахайда үгэ үгэхэм: ...1943 оной август соо гү?

үбхэндэ ябаади. Тинхэдэ үдэр бүри нэгэл мэдүүлэл шахуугаар татажа гаргагдана үгүнүүд байха.

Ахане хоолоно харааб. Газар гээбшье хүйтөөр хүлэй ула жэгийн холо зэрэглэн соо долгонсоон байн...

АНГУУШАНАЙ ХӨӨРӨӨН

Ангууша хүн ой тайгаар ори гансаара ябадаг. Тэрэнэй юунтай ушаржа, юу хэжэ ябаныс хараа бэшэ хаада...

СОШОН БААБГАН...

Нагэтэ хубшэ тайгада галлада, хонжоо байба. Унтахаа дуур-дуур гэжэ хөбтэтэрини, носого байхан...

АМА РУУ ОРОХОН БОМОН

Хэжэ ан байлай тоодогшьегүй даа. Хаа яахан хэрмэшлэдэгини. Тээд нэгэ хэрмэ бууданами оройдоо шархагүй аад...

ГАРЗАТАН ОЛЗО

Шүүбүшэхалаа буугаар яаха юм, плангала галуунда. Нэгэтэ намар эгээл галуудай буудал Долгон нугын тариалан дээрэ хоёр шэл спирт, модон тэбэй, мөшээг гурбалнише абаат ошобот.

МҮНГЭН ХАРМААН ХӨӨР

Арбанай шарбуунса хармаан соо ороод, ехэл болдогод хатаа. Хармаан тэрэнхээ асууба: ...Эй, үнэтэ ланимин...

ТААБАРИНУУД

Дүрбэн гурлөө гэзэгтэй, Түшөөн дүрбэн нодотэй, Хүн зондоо тугатай, Хамаг айлдаа эгилгэтэй.

ТААБАРИНУУД

Дүрбэн гурлөө гэзэгтэй, Түшөөн дүрбэн нодотэй, Хүн зондоо тугатай, Хамаг айлдаа эгилгэтэй.

ШОГ ЗУГААНУУД

Арбанай шарбуунса хармаан соо ороод, ехэл болдогод хатаа. Хармаан тэрэнхээ асууба: ...Эй, үнэтэ ланимин...

гансаарланаа үлөө гүш? —гээд хармаан голхорон асууба. —Тингээб даа, шарбуунса ахамни гурбан шэл сагаан архи болшоо...

ЭДЭНЭР

Эрхүүгээ ургамыг өргүүгээ мати Толгойгоо нагтат Томоогтойгоор үнээн дээрээ Хууды угарам Хэрэг дээрээ Шэгшүүхэн дүрбэн (наймхуруу, н...

БУРЯД ҮНЭН

4-дхи нэсэр, 1965 оной мартын 27.

Хангай тала дайдаар хабаршье зэрэлгэтэн ербэ. Үдэртөө нгаагад, дулаан болоходоор гол горхотой мұльһэд дээгүүрээ шэмээргэтэй хайлана.

Тухатай зүбшэл

ГЭРЭЙ ЭЗЭН ЭХЭНЭРНҮҮД, ЭНЭЭНИИЭ МЭДЭХЭ ГҮТ?

ГЭРЭЙ ЭЗЭН ЭХЭНЭРНҮҮД, ЭНЭЭНИИЭ МЭДЭХЭ ГҮТ?

Субардаа соо тоно хэхэдэ эхээр сөсэрхүүгйн тулада нэгэ багашанаар дайна хэхэдэ хайн байдаг.

Арадай шэнжлэл

Утаанай өвдөө хүйтэйхэ. Хүнн хуруугаа үжэригэй саан ороо Убэл ой модон дулаанин хууда.